

Középkori egyetemes történelem 1. OTR1007L (elmélet és gyakorlat)

(2023/24. tanév 1. félév)

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

A féléves tematika:

Az elmélet tananyaga:

1. A Római Birodalom válsága és átmeneti konszolidációja, a germán hadi királyságok társadalmi-politikai struktúrája, a germán gazdaság sajátosságai.
2. Az antik középkor gazdasága és társadalmi struktúrája, különös tekintettel Meroving - kori frank királyságra, a kettős szerkezetű nagybirtok jellemzése.
3. A hűbériség kialakulása, jellemzői, a klasszikus hűbériség és a földesuraság, a hűbéri állam a Frank Birodalomban és utódállamaiban.
4. Az 1000-1300 közötti hűbériség Európájának demográfiai helyzete, mezőgazdasága, az uradalom átalakulása, telepes mozgalmak az Elbától keletre. A Német Lovagrend baltikumi terjeszkedése és állama.
5. A középkori város, Európa urbanizációs övezetei és kereskedelmi rendszere.
6. Az angolszász állam elleni II. dán-norvég invázió (981-1016), továbbá Hódító Vilmos inváziós hadművelete, ennek előzményei és következményei Angliában.

A gyakorlat anyaga:

1. A kora középkor barbár- germán királyságainak kialakulása a Nyugatrómai Birodalom területén.
2. A Frank Királyság története Chlodvig fejedelem galliai expanziójától a Meroving - dinasztia bukásáig (481- 751).
3. Nagy Károly birodalom építése, háborúi, a Frank Birodalom kormányzati rendszere.
4. Az angolszász királyságok államfejlődése a VIII. század végéig.
5. Az északi, hajózó harcosok kirajzása, a „Viking – kor”, Wessex királyainak harca a Danelag visszafoglalásáért 954-ig, a burgh-típusú angolszász városok kialakulása, az angolszász királyság grófságokra épülő kormányzati rendszere.

A foglalkozáson történő részvétel: az előadások a képzés részét képezik, így az intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadáson (TVSZ. 8.1.)

Félévi követelmény: kollokvium, a hallgató érdemjegye két, sikeres (nem elégtelen) jegy átlaga: a gyakorlat anyagából írt zárthelyi dolgozat érdemjegyének + az elméleti tananyagból szerzett vizsgajegyének átlaga.

A. Az értékelés módja, ütemezése:

- A vizsga típusa: elmélet
- A vizsgára bocsátás feltételei: sikeres érdemjegy a gyakorlat tananyagából.
- A kollokvium típusa: írásbeli
- Az írásbeli vizsga időpontja: 2023. október utolsó hete

B. Az írásbeli vizsga témakörei: az előadások anyaga és a kötelező irodalom tananyagának ismerete.

Kötelező irodalom: Az arab birodalom a VII. - IX. században (Európa a korai középkorban. Angi János és Bárány Attila, Multiplex Média, Debrecen, 1997. 203-228. oldal). Csehország a középkorban (Európa az érett és a kései középkorban. Angi János és Barta János, Multiplex Média, Debrecen, 2001. 272-284. oldal).

Ajánlott irodalom:

1. Katus László: A középkor története. Pannonica – Rubicon, Bp. 2000.
2. Középkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény (szerk. Sz. Jónás Ilona) Osiris, Bp. 1999.
3. Európa ezer éve I - II. (szerk. Klaniczay Gábor). Osiris, Bp. 2004.
4. Dixon, Philip: Britek, frankok, vikingek. Helikon, Bp. 1985.
5. Wood, Michel: A sötét középkor. A Brit – szigetek népeinek korai története. Alexandra, Pécs, 2007.
6. Papp Imre: Nagy Károly és kora. Csokonai K., Debrecen, 1997.
7. Graham – Campbell: A viking világ atlasza. Helikon, Bp., 1997.

Nyíregyháza, 2023. augusztus 28.

Dr. Aszalós Éva
főiskolai docens